

GPS FIETSRUTE HAARMÜHLE - DUITSLAND

Natuurkampeerterrein 't Scharvelt,
Wolinkweg 43 7273 SL Haarlo - 0545-261 308 mobiel 06 4651 3026

NAAM VAN DE ROUTE:	Haarmühle.gpx)
SOORT ROUTE:	GPS-Fietsroute
LENGTE VAN DE ROUTE:	± 58 km
STARTCOÖRDINAAT:	N 52 06.037 E 006 34.088 (vanaf 't Scharvelt linksaf)
RIJRICHTING:	eerste deel vnl. oostelijk, daarna vnl. westelijk
AANTAL WAYPOINTS:	10
	01 Startpunt/Eindpunt
	02/12 afslag naar Eibergen
	03 grens Nederland-Duitsland
	04 de Berkel (zie info)
	05 grenscafé Oldenkott (zie info)
	06 beeld van Der heilige Michael
	07 Flamingoroute (zie info)
	08 Haarmühle (zie info)
	09 Buurserbeek (zie info)
	10 beginpunt Haaksbergerveen
	11. Beginpunt Landgoed en waterpark Het Lankheet
HORECA	horeca in Eibergen, Oldenkott en Borculo
	Restaurant Haarmühle

Korte beschrijving van de route:

Deze, wat langere fietstocht, voert u een stukje Duitsland in. Deze route is in de eerste plaats een hele mooie fietstocht over mooie zandpanden en binnenwegen, door bos- en veengebieden. Uiteindelijk komt u bij de Haarmühle, een watermolen bij een voormalige boerderij. Deze Haarmühle is omgebouwd tot een restaurant met een heerlijk terras, verscholen achter oude bomen in de rust van een mooi natuurgebied. Bij punt 02 kunt u via de Groenloseweg even naar het dorpje Eibergen (1,5 km). In dit gezellige dorp kunt u winkelen of gebruikt maken van de daar aanwezige horeca. Via dezelfde Groenloseweg kunt u de route weer oppakken. De grens tussen Nederland en Duitsland ligt bij punt 03. U zult deze grens een aantal keer passeren. Bij punt 04 ziet u voor de eerste keer het riviertje de Berkel, het riviertje dat dwars het Achterhoekse landschap loopt. U komt door het dorpje Oldenkott op de grens met een bijzonder cafeetje. Daarna volgt u een stuk de Flamingoroute en door een prachtig stukje natuur komt u uiteindelijk bij het doel van onze tocht, de Haarmühle.

Vanaf de Haarmühle fietst u na de brug over de Buurserbeek door een aantal prachtige natuurgebieden terug naar 't Scharvelt. U komt o.a. door het Haaksbergse Veen en Het Lankheet. Eventueel kunt u bij punt 12 nog even de afslag pakken naar Eibergen voor een bezoekje aan dat gezellige stadje.

WIJ WENSEN U EEN HELE FIJNE TOCHT!

Deze fietsroute is met zorg samengesteld en wordt regelmatig gecontroleerd. Mochten er toch onvolkomenheden in de route zitten dan verzoeken wij u vriendelijk deze even te melden aan Jannie Nijhuis op 't Scharvelt.

INFO bij punt 04 DE RIVIER BERKEL

De **Berkel** is een rivier die in de stad Billerbeck in Duitsland ontspringt, in Nederland door de Achterhoek stroomt en bij Zutphen in de IJssel uitmondt. Onderweg stromen er andere riviertjes en beekjes in de Berkel. De totale lengte is 110 km. Het grootste deel van de Berkel is gekanaliseerd (rechtgetrokken), om grote overstromingen, zoals die in 1947 te voorkomen. (zie youtube) De kanalisatie van de Berkel heeft de natuur beïnvloed. Door het plaatsen van de stuwen zijn diverse vissoorten verdwenen, zoals de kwabaal. Ook het maaien van de oevers heeft een duidelijk effect gehad op het aantal planten en dieren. De laatste jaren probeert men de natuur en de rivier weer de ruimte te geven door minder te maaien, bochten terug te brengen en oude riviertakken open te graven. Om vis weer de gelegenheid te geven de Berkel op te zwemmen is het de bedoeling dat alle stuwen in de toekomst zijn voorzien van een vistrap. Deze komt u onderweg tegen. Tot eind 19e eeuw werd de Berkel bevaren met berkelzompen, kleine vrachtschepen met een geringe diepgang.

Totdat in de regio spoorwegen en verharde doorgaande wegen werden aangelegd, was dit de belangrijkste vorm van transport. Met het ontstaan van alternatieve transportmogelijkheden had het bevaarbaar houden van de rivier geen prioriteit en verdwenen de zompen.

In Borculo en Eibergen heeft een groep vrijwilligers drie replica's gebouwd van een berkelzomp (De Jappe, De Snippe en De Fute). Daar kunt u nog een tochtje mee maken. (zie www.stichtingberkelzomp.nl) (bron:Wikipedia)

INFO bij punt 05 het grenscafé in Oldenkott

Een bijzondere plek is grenscafé Oldenkott. Vroeger was hier de grens tussen Nederland en Duitsland afgesloten met een slagboom, die nog te zien is op de luifel van het café. van de familie Bernard Rotering, alom bekend in de omgeving daar. Het douanehuis aan Nederlandse zijde stond aan de overkant van het café en is jaren geleden afgebroken. De vader van Bernard Rotering heeft in 1929 het grenscaféetje gekocht. De huidige eigenaar is er geboren. Op de ansichtkaart hiernaast is het café te zien rond 1950. De Nederlandse en

Duitse douane zaten samen in hetzelfde Zollamt Oldenkott.

INFO bij punt 07 De Flamingoroute

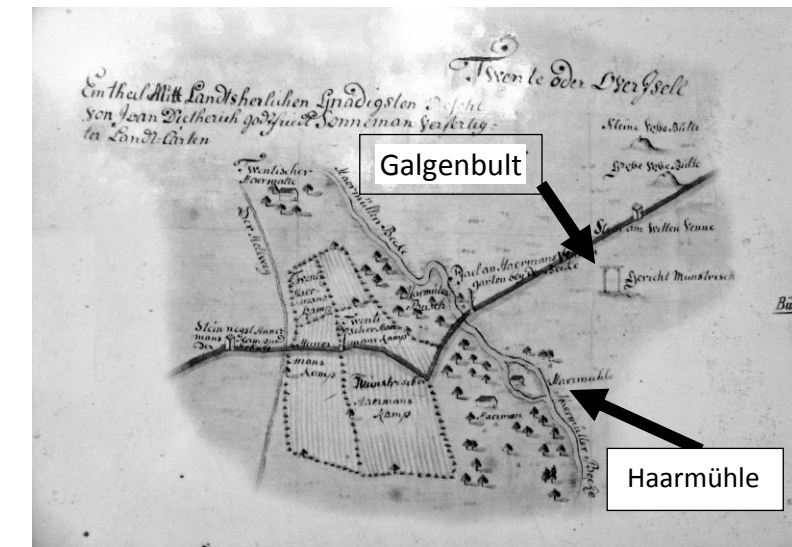

De 450 km lange Flamingoroute, waarvan wij maar een klein gedeelte voor een landschap tussen Enschede (NL) en Borken (D), te beleven: gemoedelijk en verfrissend, avontuurlijk, exotisch! Hier rijdt u langs venen en heiden, leuke dorpen en bossen. In Zwillbrock staat het bezoekerscentrum van het Nationaal Park Zwillbrock e.V. met een interactieve tentoonstelling over de natuur en bij de noordelijkste broedvogelkolonie van Nederland. Die vogels geven deze route zijn naam. Voor meer informatie klik [hier](#)

INFO bij punt 08 de Haarmühle

De Haarmühle is een watermolen in het Duitse plaatsje Alstätte, gelegen aan de Alstätter Aa (aan de Nederlandse zijde van de grens Buurserbeek genoemd) bij de grens met Nederland.

De huidige molen dateert van 1619 en is een beschermd monument. De gerestaureerde molen functioneert weer sinds de restauratie in 1988. Het is een zogenoemde onderslagmolen, waarbij het water onder het rad doorstroomt. Al voor 1619 stond op deze plek een voorganger die in een akte van 1331 werd

vermeld. Ook wordt een nog eerdere vermelding uit 1188 als Haremole genoemd. Nabij de Haarmühle bevindt zich de Galgenbult. Op deze plaats aan de doorgaande weg van Münster naar Deventer werden misdadigers als afschrikwekkend voorbeeld opgehangen en tentoongesteld. De galg zou gebruikt zijn in de Dertigjarige Oorlog (1618-1648) en tijdens de daarop volgende regeerperiode van Bernhard von Galen van 1650 tot 1678, ook bekend als Bommen Berend, als bisschop van Münster. Op bovenstaande 17e-eeuwse kaart zijn zowel de galgpaal als de Haarmühle ingetekend.

De "Haarmühle", is een tot ver over de grens bekende en geliefde uitspanning. Naast de 350 jaar oude watermolen en aan de oever van de kleine rivier de Aa is het er goed vertoeven. Het restaurant is gevestigd in een voormalige deel uit het jaar 1865 en is dagelijks geopend

INFO bij punt 09 Buurserbeek

Deze beek heeft vanaf zijn bron verschillende namen. Ze ontspringt enkele kilometers ten zuiden van Ahaus. De stroom draagt hier de naam Ahauser Aa. Na Ahaus wordt de beek *Alstätter Aa* genoemd. Daarna passeert ze bij Buurse de grens met Nederland. Vanaf de grens staat de beek bekend als *Buurserbeek*. Vanaf Haaksbergen staat de beek bekend als *Schipbeek*. Ten zuidoosten van Diepenheim stroomt de beek Overijssel weer binnen. Bij Markelo stroomt de beek onder het Twentekanaal door een grote betonnen duiker. Vervolgens stroomt de Schipbeek bij Deventer uit te monden in de IJssel.

De Schipbeek/Buurserbeek krijgt van Buurse tot Markelo gedeeltelijk zijn oude vorm terug.

Een twintigtal vispassages moet vrijer verkeer mogelijk maken voor allerlei vissoorten die van de Ahauser Aa richting IJssel zwemmen en tegenstrooms weer terug. Maar ook in andere opzichten wordt de beek natuurlijker gemaakt. Tot en met het terugbrengen van slingers in de beekloop Het waterschap Rijn en IJssel geeft de oevers van de Schipbeek natuurlijker vormen terug.

INFO bij punt 10 Het Haaksbergerveen

Het Haaksbergerveen bestaat voor een groot deel uit een deels vergraven hoogveengebied. Het ontstaan daarvan werd bevorderd doordat onder dit gebied op zo'n 4 tot 7 meter diepte een schotelvormige en voor water slecht doorlaatbare keileemlaag ligt. Daardoor wordt het water hier goed vastgehouden.

Halverwege de 19e eeuw werd het veen in vele kleine snippertjes verdeeld en verkocht aan de boeren in de omgeving, die er op kleinschalige wijze hebben verveend voor brandstof. Kort na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog is het veen door de regering vrijwel zonder vergoeding onteigend om te dienen als werkverschaffingsobject voor werklozen. De oorlog

heeft de ontginning echter onmogelijk gemaakt. Tussen 1952 en 1956 heeft de Overijsselse Ontginningsmaatschappij nog 300 ha ontgonnen als een van de laatste grote ontginningen in Nederland. Het restant van ca. 500 ha vormt het huidige natuurreservaat Haaksbergerveen. In 1959 vond een rampzalige veenbrand plaats.

In het Haaksbergerveen treft men een typische hoogveenvegetatie aan met soorten als eenjarig wollegras, zonedauw en klokjesgentiaan. Opvallende broedvogelsoorten zijn geelgors, wulp, grauwe klauwier, de gras- en boompieper, roodborsttapuit en blauwborst. Trekvogels zijn zeldzame kraanvogel en de grauwe gans. Bijzondere wintergasten zijn de Klapekster en de Blauwe Kiekendief.

Andere diersoorten waarvoor dit gebied van belang is zijn insecten als libellen en waterjuffers, de vis grote modderkruiper, amfibieën als kamsalamander, heikikker en boomkikker en reptielen als de kleine hagedis en de adder.

INFO bij punt 11 landgoed en waterpark Het Lankheet

Dit familielandgoed is 500 hectare groot en kent een afwisseling van bos, landbouw, hei en natuur. In de omgeving van het landgoed bevindt zich de Oostendorper watermolen waar vroeger olie, meel, en papier werd gemaakt. De grondstoffen hiervoor werden over de beek aangevoerd. Momenteel is het landgoed bekend als waterpark. Er wordt wetenschappelijk onderzoek verricht op het gebied van innovatief waterbeheer door onder meer het Waterschap Rijn en IJssel en Universiteit Wageningen. Wilt u daar meer over weten dan kun u de leuke website van Het Lankheet bezoeken door [hier](#) te klikken